

СТАТИСТИКЕ КУЛТУРЕ И УМЕТНОСТИ

ПРАВНИ ОСНОВ

Истраживање се спроводи на основу Уредбе о спровођењу појединих статистичких истраживања („Службени гласник РС”, број 110/2009), коју је донела Влада Републике Србије у складу са чл. 8. Закона о званичној статистици („Службени гласник РС”, број 104/2009), као и Стратегијом развоја званичне статистике Републике Србије у периоду од 2009. до 2012. године („Сл.гласник РС”, бр. 7/2009).

МЕТОДОЛОШКЕ ОСНОВЕ

Циљ и садржај статистичких истраживања

Делатност културе и уметности, као делатност од општег интереса, представља скуп циљева и меру подстицања културног развоја за Републику Србију.

Захваљујући комплексној структури ове делатности, статистика прикупља велики број података путем бројних статистичких истраживања из ове области.

Специфичне карактеристике ове делатности условљавају различиту периодику посматрања и прикупљања података из различитих области културе. Годишњом периодиком прикупљају се подаци о биоскопима, позориштима, радио и ТВ станицама. У трогодишњој периодици спровode се статистичка истраживања о библиотекама, музејима и збиркама, архивима, филхармонијама и оркестрима. У десетогодишњој периодици спроводи се попис непокретних споменика културе.

Извештајне јединице, статистичке јединице

Извештајне јединице истраживања чине установе културе као правна лица која су основана ради обављања културне делатности којом се обезбеђује остваривање права грађана, односно задовољење потреба грађана, као и остваривање интереса у области културе (Закон о култури „Службени гласник РС”, бр. 72/2009).

Обухват истраживања

Основни скуп истраживања и јединице посматрања статистичких истраживања јесу све установе које се баве делатношћу из области културе и уметности.

Метод, време и извори за прикупљање података

Истраживања се спровode у годишњој или трогодишњој периодици, упитници се достављају одређеним извештајним јединицама. Извештајне јединице попуњавају односне обрасце, а подаци се односе на претходну (извештајну) годину, или на сезону посматране године.

Прикупљање података из делатности културе представља потпуни обухват – обухваћене су све установе у области културе.

Обавеза заштите индивидуалних података

Индивидуални подаци добијени од извештајних јединица представљају тајну и не могу се објављивати нити стављати на располагање било којем кориснику. Индивидуални подаци се агрегирају и искључиво у сумарном облику могу бити доступни спољним корисницима.

Списак и дефиниције основних обележја – индикатора

Биоскопом се сматра сала или отворени простор уређен за јавно приказивање филмова. Биоскопи могу радити као самостална предузећа, установе или друге организације за приказивање филмова. Биоскопи могу бити у саставу културно-образовних установа, школа и других институција. Према врсти, биоскопи могу бити: стални биоскопи, покретни и летње биоскопске баште.

Прикупљају се подаци о броју и врсти биоскопа, броју представа, капацитетима биоскопа и броју посетилаца, као и подаци о приходима од продатих биоскопских улазница и сл.

Позориште јесте самостална културно-уметничка установа са сталним професионалним ансамблом. Према врсти, позоришта могу бити: професионална, дејча и аматерска.

Прикупљају се подаци о броју и врсти позоришта, броју и врсти позоришних представа, изведеним делима, језику на коме се представа изводи, капацитетима позоришта и броју посетилаца, подаци о гостовањима у земљи и иностранству и сл.

Радио и ТВ станице:

Радиодифузија јесте општи појам за радио и телевизију као електронске медије масовне комуникације, која се остварује посредством аналогног или дигиталног текста, говора, звука, непокретних и покретних слика у виду програмских садржаја намењених најширој јавности путем радио таласа или кабловских дистрибутивних система до одговарајућих пријемних уређаја.

Радиодифузна организација (емитер) јесте физичко или правно лице регистровано за делатност производње и емитовање радио и тв програма.

Јавни радиодифузни сервис јесте производња, куповина, обрада и емитовање радио и тв програма који су од општег интереса за грађане, у циљу остваривања њихових људских и грађанских права.

Кабловски дистрибутивни систем (КДС) јесте претежно кабловска телекомуникациона мрежа намењена дистрибуцији радио и тв програма.

Прикупљају се подаци о броју радио и тв станица, програмима према статусу, дистрибуцији и сатима емитовања програма, језику на коме се емитују програми и изворима финансирања.

Библиотека делатност обухвата прикупљање, обраду, чување и коришћење библиотечке грађе, као и пружање информација и података који се односе на библиотечку грађу. Библиотеке могу бити националне, библиотеке високошколских установа, специјалне библиотеке, опште, научне, народне и школске.

Прикупљају се подаци, у трогодишњој периодици, о броју и врсти библиотека, обрађеном књижном и некњижном фонду и његовом коришћењу према језику издања, позајмицама и размени између библиотека и сл.

Музеј је установа заштите у области културе, регистрована код надлежног органа, која има стални фонд музејских предмета и музејске грађе чији су циљеви (истраживање, чување и представљање) од јавног значаја. Музеј је организован у циљу стицања сазнања, образовања, уживања и задовољства јавности, за добробит друштва и његовог развоја. Музеји могу бити јавни и приватни.

Збирка је основна јединица систематизације музејских предмета и музејске грађе о предметима.

Прикупљају се подаци, у трогодишњој периодици, о броју и врсти музеја/збирке, предметима по врстама збирки, по врсти музејске грађе, изворима финансирања музеја/збирки, броју посетилаца, врсти музејских фондова и сл.

Архив је јавна или приватна установа заштите која евидентира, преузима, чува, штити, сређује, обрађује, објављује и даје на коришћење архивску грађу.

Архивска грађа је изворни, а у недостатку изворног, и сваки репродуковани облик докумената или записа који су настали деловањем правних или физичких лица у обављању њихове делатности, а од трајног су значаја за културу, науку и друге друштвене потребе, без обзира на време и место њиховог настанка и да ли се налазе у установама заштите културне баштине или ван њих, и без обзира на облик и носач записа на коме су сачувани.

Прикупљају се подаци, у трогодишњој периодици, о броју и врсти архива, врсти архивских фондова и архивске грађе, публикацијама и изложбама архива, услугама према корисницима као и броју зграда и просторија које архив користи.

Филхармонија или симфонијски оркестар јесте музички састав професионалних музичара са циљем извођења симфонијских и концертних програма, организационо самосталан или у саставу неке друге установе.

Професионални оркестар је организовани састав професионалних музичара са циљем извођења музичких дела уметничке вредности, организационо самосталан или у саставу неке друге установе.

Прикупљају се подаци, у трогодишњој периодици, о броју и врсти оркестара, броју концерата и посетиоцима, броју гостовања у иностранству и броју снимљених дела.

Непокретна регистрована културна добра јесу природним и људским радом створене и оплемене некретне вредности од нарочитог значаја за друштвену заједницу у целини, које су, у складу са прописима Републике и на темељу одлуке надлежног органа, уписане у регистар споменика културе код надлежне институције.

Пописом о непокретним споменицима културе (десетогодишња периодика) обезбеђени су подаци о најважнијим обележјима: врсти, категорији, времену настанка, намени, степену очуваности, степену заштите споменика и сл.

Ниво репрезентативности података

Подаци су доступни, на нивоу Републике Србије, централне Србије и АП Војводине, за већину истраживања, до нивоа општина за биоскопе.

Усаглашеност са међународним препорукама, стандардима и праксом

Методологија спровођења статичких истраживања из области културе није усклађена са међународним захтевима и праксом израчунавања и приказивања индикатора из ове области.

ОПИС ОРГАНИЗАЦИЈЕ ИСТРАЖИВАЊА

Органи за спровођење истраживања

У припреми и реализацији истраживања из области културе учествује Републички завод за статистику Србије (Група за науку, културу и друге друштвене делатности), уз консултације са установама које се баве овом делатношћу.

Спровођење статистичких истраживања је у сарадњи са подручним статистичким јединицама, која прикупљају, контролишу извештаје и достављају их Одсеку за образовање и за друге друштвене делатности.

Завод утврђује и израђује јединствене методолошке основе и инструменте истраживања, израђује адресаре извештајних јединица, штампа обрасце и друге материјале неопходне за спровођење истраживања, доставља обрасце извештајним јединицама, прикупља извештаје, контролише обухват, тачност одговора и потпуност података, преноси податке у електронској форми, врши рачунску и логичку контролу података, обрађује их и објављује резултате за Републику Србију.

Обавезност давања података

Извештајне јединице су дужне да дају тачне, комплетне и ажурне податке, који, по садржини и облику, одговарају захтевима званичне статистике, члан 26. Закона о званичној статистици, а казнене одредбе за одбијање давања података или давање непотпуних и нетачних података, члан 52. Закона о званичној статистици („Сл. гласник РС“, бр. 104/2009).

Роковник основних фаза рада

С обзиром на то да су истраживања из области културе специфична, како према периодици праћења, тако и према начину организације истраживања, те су у овој методологији приказана као скуп истраживања, немогуће је тачно прецизирати рокове за поједине фазе спровођења свих истраживања.

Завод утврђује и израђује јединствене методолошке основе и инструменте истраживања, израђује адресаре извештајних јединица, штампа обрасце и друге материјале неопходне за спровођење истраживања, доставља обрасце извештајним јединицама, прикупља извештаје, контролише обухват, тачност одговора и потпуност података, преноси податке у електронској форми, врши рачунску и логичку контролу података, обрађује их и објављује резултате за Републику Србију у „Статистичком годишњаку Србије“, као и у публикацији „Општине у Србији“.

ИНСТРУМЕНТИ ИСТРАЖИВАЊА

Инструменти за спровођење истраживања су упитници:

- Годишњи извештај биоскопа – ФИЛМ-1
- Годишњи извештај позоришта и изведених дела - КУ-1 и КУ-1а
- Годишњи извештај радио и телевизијских станица - РТВ
- Извештај библиотека - БИБ-1
- Извештај музеја - КУ-4
- Извештај збирки - КУ-5
- Извештај архива – АРХ-1
- Извештај филхармонија, симфонијских и професионалних оркестара – ФО-1

Публиковање резултата

Резултати спроведених истраживања из области културе публикују се у „Статистичком годишњаку Србије“, као и у публикацији „Општине у Србији“.

У прилогу су обрасци из области културе.

Контакт особе – Сунчица Стефановић Шестић, локал 357
Весна Јашовић Шурлан, локал 284